Hallintovaliokunnalle

Eduskunnan hallintovaliokunnan lausuntopyyntö asiaan U 15/2025 vp

1. Lausuttavana oleva asia

Eduskunnan hallintovaliokunta on pyytänyt keskusrikospoliisilta lausuntoa asiaan U 15/2025 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi yhteisen järjestelmän perustamisesta unionissa laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten palauttamiseksi ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/115/EY, neuvoston direktiivin 2001/40/EY ja neuvoston päätöksen 2004/191/EY kumoamisesta (paluuasetusehdotus).

2. Keskusrikospoliisin lausunto

2.1. Tavoitteet ja vaikutukset

Keskusrikospoliisi kannattaa toimia, jotka tosiallisesti nopeuttavat ja tehostavat palautuksia. Keskusrikospoliisi arvioi toimialansa näkökulmasta kansallisella tasolla haasteellisimmaksi puuttua kolmannen maan kansalaisten laittomaan maassa oleskeluun Schengen-alueella, Schengen-alueella eteenpäin liikkumiseen turvapaikkamenettelyssä tai kielteisen päätöksen jälkeen sekä tosiallisiin mahdollisuuksiin palauttaa täytäntöönpanokelpoisen palautuspäätöksen saaneita tiettyihin maihin. Edellä mainituissa kansallisen tason vaikuttamisen mahdollisuudet ovat huomattavan rajatut Euroopan unionin tasolla tehtävien ratkaisujen sijaan. Keskusrikospoliisi pitää kuitenkin tärkeänä, että neuvotteluissa kiinnitettäisiin huomiota siihen, että ehdotukset ovat vaikutusten saamisen kannalta tosiallisesti tarkoituksenmukaisia ja ilman että ne lisäävät liiallisesti hallinnollista kuormitusta. Lisäksi neuvotteluissa olisi tärkeää varmistaa, etteivät muutokset tosiallisesti heikennä nykyistä ulkomaalaislakia.

2.2. Palautuspäätöksen vastavuoroinen tunnustaminen

Keskusrikospoliisin arvioi, että palautuspäätösten vastavuoroisesta tunnustamisesta voi muodostua kansallisella tasolla riskiä, mikäli velvoitteena on antaa vastaanottopalveluita tai kohdistaa toimia muista Schengen-maista eteenpäin liikkuneisiin, oikeusasteen ratkaisua odottaviin kolmannen maan kansalaisiin siksi aikaa, kun nämä odottavat toisen Schengen-maan oikeuskäsittelyn ratkaisu. Keskusrikospoliisi jakaa valtioneuvoston näkemyksen, jonka mukaan tunnustamismenettelyn tulisi koskea vain täytäntöönpanokelpoisia palautuspäätöksiä.

2.3. Palautuspäätös ja -määräys

Keskusrikospoliisi toteaa, että palautuksia koskevat kuulutukset työllistävät nykyisellään sen Viestiliikennekeskusta merkittävästi. Keskusrikospolisi pitää kannatettavana, että kansainvälistä tiedonvaihto lisätään. Ehdotetut muutokset kuitenkin lisäisivät sen työmäärää. Työmäärän lisäys saattaisi olla huomattava, mikäli asetus lisäisi merkittävästi kansainvälistä tiedonvaihtoa taikka palautuksiin liittyviä manuaalisia lisäsyöttöjä tai näiden päivityksiä.

2.4. Tilastointi

Keskusrikospoliisi tunnistaa yhteisten tilastojen merkityksen. Ehdotetut muutokset kuitenkin todennäköisesti lisäisivät sen työmäärää. Työmäärän lisäystä rajaisi, mikäli neuvotteluissa velvoittavuudessa pitäydytään toteamuksessa tilastoista, joita on keskustasolta saatavilla, jotta voidaan välttyä manuaalisten tilastojen tuottoon johtavilta velvoitteilta.

Keskusrikospoliisilla ei ole asiassa toimialaltaan muuta lausuttavaa.

Keskusrikospoliisin päällikkö

Poliisineuvos Robin Lardot

Tutkija Juho Partanen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 06.06.2025 klo 15:03. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Jakelu Hallintovaliokunta

Tiedoksi Poliisihallitus